

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio XII. Quas pœnas incurrant, qui falsant Litteras seu Rescripta
Apostolica, vel qui falsis Litteris utuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

IX. Si motu proprio Papa Gratiam fecerit, tunc fieri debet interpretatio plenissima in eadem. *ibid.* Cap. *Si pluribus*, Cap. 24.

X. Gratia ad petitionem facta, prout Juri congruit, restringi debet. *ibid.* Cap. 24. §. *Si verò*.

XI. Ei, cui mandatur speciale aliquid conferri, Gratia concedi non potest, si non habeat ad id qualitates requisitas, *ibid.* Cap. 29. *Ei, cui*. Colligitur.

XII. Subreptio contingit in Gratiis ad petitionem concessis. in VI. de Præbendis. Cap. *Motu proprio*. Colligitur LIB. III. TIT. IV. Cap. 23.

XIII. Subreptitia Gratia censetur, cum aliquid necessarium in eâ tacetur. in VI. de Præbendis. Cap. *Non potest*: Colligitur LIB. III. TIT. IV. Cap. 21.

XIV. Litteræ Gratiæ, quæ sunt subreptitiæ, sunt ipso facto nullius momenti. CLEMENTINARUM de Præbendis. Cap. *Si dignitate*. GLOSSA Coll. LIB. III. TIT. II. Cap. 1.

XV. In Concessione Gratiæ, verba Litteræ sunt sequenda. *ibid.* Cap. 1. Colligitur.

XVI. Occasione Mandati, quod Gratiam continet personalem, fraudem adhibere volentibus licentia non concedatur. De Concessione Præbendæ. Cap. *Constitutus. fin.* §. *Quia verò*. LIB. III. DECR. TIT. VIII. Cap. 11.

XVII. In Odiosis inspiciendum, quid operetur expressio in concessione Gratiæ, seu Dispensatione. in VI. de Præbendis. Cap. *Non potest. fin.* GLOS. Colligit. LIB. III. TIT. IV. Cap. 21.

XVIII. Concessio seu Gratia facta aliquibus Personis, nullâ expressâ; non expirat etiam re integra per obitum Papæ Concedentis. in VI. de Præbendis. Cap. *Si cui*. LIB. III. TIT. IV. Cap. 36.

XIX. Concessio seu Gratia facta in favorem alicujus certæ Personæ, expirat omnino, si Papa Concedens re integra moriatur. *ibid.*

XX. Ratio discriminis petitur, quod in priore casu totum, quod est ex parte Papæ, sit executioni demandatum; at in posteriore, data est tantum potestas ad exequendum, adedque cum Executor nondum inchoaverit iudicium, ejus potestas morte Concedentis extinguitur.

XXI. Primæ Generali Gratiæ alicui factæ derogat posterior specialis alteri facta, licet de illâ non fecerit mentionem. in VI. de Præbendis. Cap. *Quamvis*. LIB. III. TIT. IV. Cap. 38.

XXII. Constitutio revocatoria Gratiæ non tollit jus in re acquisitum, sed jus, quod ad rem competeat, *ibid.* Cap. 39. *Si is*. Colligitur.

XXIII. Si tamen jus acquirendum, alteri jam acquisito magis digno est annexum, ei salvum remanet. *ibid.* Colligitur. §. *Non Sic*.

XXIV. Jus, quod ad rem competeat, juxta verba revocationis intelligitur revocatum, *ibid.*

XXV. Jus, quod ad rem competeat, cum revocationem ejus Collatio non præcessit, per revocatoriam Constitutionem penitus tollitur. *ibid.* in VI. de Præbendis. Cap. *Quodam*. LIB. III. TIT. IV. Cap. 40. *fin.*

XXVI. Sedis Apostolicæ Concessionem, quæ speciale Gratiam continet, decet esse mansuram. in VI. de Præbendis. Cap. *Si cui*. LIB. III. TIT. IV. Cap. 36.

XXVII. Extinctâ Gratiâ Sedis Apostolicæ, extinguitur & potestas Executoris ad aliam exequendam. *ibid.* Cap. *Si Clericus*. Cap. 11. GLOSSA colligit.

XXVIII. Facta alicui Gratia per ipsius negligentiam, cum eam petere negligenter omittit, aliquando extinguitur. *ibid.* Cap. *Si Clericus*. Cap. 11.

XXIX. Quando quis restituitur ad Gratiam antea revocatam, hoc intelligitur fieri sine præjudicio ejus, cui tempore revocationis eadem Gratia fuerat concessa, nisi aliud exprimat. in VI. de Rescriptis. Cap. *Quamvis*. LIB. I. TIT. III. Cap. 5.

Ad intelligentiam Collectarum Decisionum, Nota 1. Quod pleraque respiciunt Gratiis Expectativas Apostolicas, quarum usus ubique cessavit: sed utilitas Decisionum etiam nunc permanet, quoad res similes. 2. Quod Gratiæ hujusmodi odiosæ sunt, propter damnum Collatoribus, aliisque similibus hinc illatum, ideoque restringendæ sunt. 3. Quod inter Expectantes, alii aliis preferendi erant, nempe Priores Posterioribus, nisi secus Gratia posterior ferret: item II, quibus facta erat motu proprio, his, qui illam ad sui vel aliorum petitionem impetraverant: item HI, quibus Papa contulerat Canonicatum cum expectatione Præbendæ, aliis, qui Canonicatum ut Præbendam expectabant. 4. Hujusmodi Gratiæ omnino adhuc integræ expirabant morte Concedentis, ideoque etiam potestas Executorum illarum; quando verò executio illarum incœperat antè mortem, durabant etiam post obitum Papæ: idem etiam nunc accidit Habentibus Indultum alicujus Magistratus Parisiensis, si iste moriatur, vel Dignitatem amittat antè significationem Indulti, secus, si post significationem debitè factam. 5. Hujusmodi Gratiæ revocari poterant & postea restitui, jus alteri quæsitus pendente revocatione durabat post restitutionem: Utrumque locum habet in Gratiis Expectativis in Galliâ usitatis, nempe in Nominationibus, quæ Graduatis conceduntur, in Indultis à Magistratibus Parisiensibus, quæ aliis cedunt, in Primariis Precibus post adventum ad Regnum, vel post Sacramentum fidelitatis à Novis Episcopis præstitum.

Cæteræ Decisiones pertinent ad Gratiis, quæ ipsâ concessione & expeditione perficiuntur, quæque ideo manent mortuo Papâ, etiam nondum cœpta executione, ut Facultates Legatorum, Vicelegatorum, Indulta conferendi Beneficia, quæ sunt Collationis Papæ, vel jure Devolutionis, vel Reservationis, aliæque quocumque; Indulta dispensandi ab Impedimentis Matrimonii, ab Irregularitatibus; Indulta conferendi in Commendam, illamve continuandi, aliæque similia, quæ totam vim suam habent à die Rescripti, nec ullatenus pendunt ab ipsâ executione, quæ aliud nihil est, quam ipsius Gratiæ fruitio.

SECTIO XII.

Quis penas incurrant, qui falsant Litteras seu Rescripta Apostolica, vel qui falsis Litteris utuntur.

I. **Q**UI Litteris Apostolicis uti voluerint, eas diligenter examinent; quoniam, si falsis Litteris se usos dixerint ignoranter, eorum sera penitentia evitare nequit penas inferius in Jure adnotatas. De Crimine falsi. Cap. *Ad Falsariorum*. LIB. V. DECR. TIT. XX. Cap. 7. *init.*

II. Omnes Falsarii Litterarum Apostolicarum, qui per se vel alios vitium falsitatis exercent, cum Favoribus, & Defensoribus suis, Anathematis vinculo sunt innodati. *ibid.*

III. Clerici, qui Falsarii fuerint deprehensi, omnibus Officiis & Beneficiis Ecclesiasticis perpetuò sint privati. *ibid.*

IV. Clerici, qui per se falsitatis vitium exercent, postquam per Ecclesiasticum Judicem fuerint degradati, Seculari Potestati tradantur, secundum Constitutiones Legitimas puniendi. *ibid.*

V. Per eandem Potestatem & Laici, qui fuerint de falsitate convicti, legitime puniuntur. *ibid.*

VI. Clerici, qui sub nomine Papæ Litteris falsis utuntur, Officiis & Beneficiis Ecclesiasticis spoliuntur. *ibid.* §. *Qui verò*.

VII. Laici, qui sub eodem nomine Litteris falsis utuntur, tamdiu manent Excommunicationi subiecti, donec satisfaciant competenter. *ibid.*

VIII. In

VIII. In istis & in illis malitia gravius, quàm negligentia puniatur; quod & de his, qui fallas Litteras impetrant, est observandum. *ibid. fin.*

IX. De Sacerdote, qui Litteras Apostolicas falsavit, omni Officio Sacerdotis & Beneficio Ecclesiastico perpetuò privatum, in aliquod Monasterium districtæ Religionis detrudas. *Appendice CONCILII LATERANENSIS Parte 26. Cap. 3.*

SECTIO ULTIMA.

De Secundis Rescriptis, quandonam priora revocent? illisve prævaleant?

I. Litteræ Posteriores debent Prioribus præjudicium generare. *De Confirmatione utili. Cap. Bonæ memoriæ. §. fin. LIB. II. DECR. TIT. III. Cap. 3.*

II. Ut Secundæ Litteræ revocent Primas, debent facere mentionem de Privilegiis Apostolicæ Sedis, vel de processu negotii coràm primis Judicibus, *De Sententiâ & Re Jud. Cap. Inter §. Cùm confiterit. init. LIB. II. DECR. TIT. XXVII. Cap. 20.*

III. Prima Commissio Judicibus data non censetur per ultimam revocata, tamquàm primi Judices essent suspecti, quandò causâ suspicionis in Jure propositæ, frivolæ videntur. *ibid.*

IV. Cùm in Posterioribus Litteris non sit mentio Priorum, non revocantur. *De dolo & contumaciâ. Cap. Ex Litteris. §. Verùm. LIB. II. DECR. TIT. XIV. Cap. 2.*

V. Cùm in Posterioribus Litteris non continentur nomina Ecclesiarum, quæ in Prioribus posite fuerant, sed dicitur tantùm indefinitè *Super Quibusdam Ecclesiis*, Priores Litteræ non revocantur. *ibid.*

VI. Per generalem seu indefinitam mentionem, Priores Litteræ non revocantur per Posteriores. *ibid. GLOSSA colligit. Verbo indefinitè.*

VII. Per Litteras, in quibus dicitur (*Nullis Litteris veritati & justitiæ præjudicantibus*) vel sub aliâ formâ verborum, non revocantur speciales Litteræ, dummodò de illis nihil expressè dicatur. *De Confirmatione utili. Cap. Bonæ. §. 2. LIB. II. DECR. TIT. XXX. Cap. 3. Genus non derogat Speciei.*

VIII. Si à Sede Apostolicâ Litteræ prius impetrentur, & aliæ postea, non factâ mentione priorum Litterarum, Litteræ impetrentur; si Judicibus innotuit, donec Romanum Pontificem consulant & ipsius exindè plenius cognoscant voluntatem, executione Litterarum debent penitus superfedere, ne pro varietate Litterarum, Causarum fines valeant impediri. *Appendice CONCILII LATERANENSIS Parte VII. Cap. 3.*

IX. Per Posteriores Litteras ab Adversâ Parte obtentas ad infirmendam Sententiam, non derogatur Prioribus Litteris, per quas ad infirmendam vel confirmandam Sententiam potest præviâ ratione procedi. *De Appellationibus. Cap. Oblatæ. fin. LIB. II. DECR. TIT. XXVIII. Cap. 57.*

X. Priores Litteræ semper manent in suâ vi, nisi fuerint per Posteriores expressè revocatæ; & quidquid in virtute illarum gestum est, debet inviolabiliter observari: donec fuerit de injuriis irrogatis sufficienter satisfactum. *De Officio & Povest. Judic. Deleg. Cap. Ex Litteris. LIB. I. DECR. TIT. XXIX. Cap. 29.*

XI. Sententia autoritate Priorum Litterarum rectè lata, antè receptionem Posteriorum Litterarum, ipsarum occasione nullatenus revocari debet. *De Restitutione Spoliatorum. Cap. Audirâ. LIB. II. DECR. TIT. XIII. Cap. 4.*

XII. Si occasione Posteriorum Litterarum contrâ Sententiam latam aliquid statutum est, id revocari debet. *ibid.*

XIII. Duas Commissiones super eodem negotio Impetrans, quarum altera non facit mentionem de aliâ, carere debet commodo utriusque. *De Rescriptis.*

Cap. Ex tenore. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 16. §. Nos igitur.

XIV. Si aliquis super aliquâ Causâ ab Apostolicâ Sede impetraverit Litteras, & Adversarius ejus eandem Causam postmodùm obtinuerit committi aliis, de Commissionem Priori non habitâ mentione, priores Judices ad Decisionem Causæ possunt procedere, nec Secundæ Litteræ obtinent alicujus roboris firmitatem. *De Rescriptis. Cap. Ceterorum init. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 3.*

XV. Si in Secundis Litteris habeatur mentio de Commissionem Priori, prædicta Causâ à Priorum est exempta judicio, cùm eadem Litteræ non sint tacitâ veritate impetratæ. *ibid. §. 1. Si verò.*

XVI. Si de assensu Partium Causâ committitur, & processu temporis, vel etiam continuò, alterutra Pars, alterâ nesciente, Causam ipsam, tacito de Commissionem Priori, alii Judici obtinuerit delegari; Is, qui tali dolo vel fraude Adversarium suum laborare coëgit, in expensis condemnari debet eidem. *ibid. §. ult. verùm.*

XVII. Si aliquis autoritate Posteriorum Litterarum per Adversarium in Judicium tractus, objecerit Litteras se Priores habere, de quibus in Posterioribus mentio non habetur, si eis dolo vel negligentia uti postposuerit; excusari non debet. *De Rescriptis. Cap. Si autem. init. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 9.*

XVIII. Si autem Prioribus Litteris usus non fuerit, quia Delegati Judicis copiam nequiverit habere; per Posteriores Litteras non poterit conveniri. *ibid. fin.*

XIX. Si quis Apostolicas Litteras impetrans, infra annum, postquam copiam Judicium habuerit, ex malitia vel negligentia postposuerit uti eis, autoritate Posteriorum Litterarum valet conveniri, licet in ipsis nulla de Prioribus mentio habeatur. *ibid. Cap. Plerumque. §. Cùm igitur. fin. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 23.*

XX. Quandò de revocatione Litterarum ambigitur, nisi Posteriores Judices Prioribus, vel è converso, duxerint deferendum, simul utrique cognoscant. *ibid. Cap. 14. Pastoralis. §. Ad quod.*

XXI. Si fortè nequiverint simul in unam Sententiam concordare, quamvis plures sint ex una parte, quam ex alterâ, per Arbitros communiter electos à Partibus; hujusmodi concertatio sopiatur. *ibid. fin.*

XXII. Judex, qui ultimò datur, formam Litterarum debet inspicere. *De Rescriptis. Cap. Ex parte §. Mandamus. GLOSSA colligit. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 2.*

XXIII. Per Generale Mandatum posterius concessum, non derogatur Priori Speciali, quia de illo in Generali Mandato mentio non habetur. *De Officio Jud. Ordin. Cap. Grave. GLOSSA colligit. LIB. I. DECR. TIT. XXXI. Cap. 19. Species Generi derogat.*

XXIV. Secundùm Canonicas & Legitimas Sanctiones per speciem generi derogatur, quanquàm de genere in derogante specie mentio nulla fiat. *In VI. De Præbendis. Cap. Dudùm. §. Nos igitur. init. LIB. III. TIT. IV. Cap. 14.*

XXV. Posteriores Litteræ impetratæ, continententes quòd, *non obstantibus Litteris à Parte alterâ impetratis, revocari debeat, si quid immutatum est in Causâ*; intelligi non debet, ut revocetur quod factum est autoritate Priorum Litterarum, sed, si quid præsumptione vel violentiâ immutatum est. *De Restitutione Spoliatorum. Cap. Audirâ. §. Licet. §. Quia. LIB. II. DECR. TIT. XIII. Cap. 14.*

XXVI. Si Rescriptum faciat mentionem alterius Rescripti, primum Rescriptum exhibendum est. *De Rescriptis. Cap. Ex insinuatione. GLOSSA colligit. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 37.*

Circâ collectas in hac Sectione Decisiones videntur